Biržų rajono savivaldybės
2020–2022 metų strateginio veiklos plano
3 priedas

1 b forma

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KULTŪROS IR TURIZMO, SPORTO, JAUNIMO IR BENDRUOMENIŲ VEIKLOS AKTYVINIMO PROGRAMOS APRAŠYMAS

Biudžetiniai metai	2020-ieji metai
Asignavimų valdytojas (-ai), kodas	Biržų rajono savivaldybės administracija, 188642660 Biržų kultūros centras, 300000416 Biržų krašto muziejus „Sėla“, 190562082 Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka, 190548271 Biržų turizmo informacijos centras, 193319388 Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centras, 304195675 Biržų rajono Kirdonių universalus daugiafunkcis centras, 304220580
Vykdytojas (-ai), kodas	Architektūros ir urbanistikos skyrius, 2 Strateginio planavimo ir turto valdymo skyrius, 8 Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, 13 Biržų kultūros centras, 10.1 Biržų krašto muziejus „Sėla“, 10.2 Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka, 10.3 Biržų turizmo informacijos centras, 10.4 Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centras, 10.5 Biržų rajono Kirdonių universalus daugiafunkcis centras, 27 Statybos ir infrastruktūros skyrius, 16

Programos pavadinimas	Kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir bendruomenių veiklos aktyvinimo programa	**Kodas**	3

Programos parengimo argumentai	Kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir bendruomenių veiklos aktyvinimo programa siekiama puoselėti savivaldybės kultūrinį patrauklumą, sudaryti sąlygas visiems gyventojams dalyvauti kultūrinėje ir sportinėje veikloje, aktyvinti jaunimo veiklą, remti bendruomenių iniciatyvas, formuoti teigiamą savivaldybės įvaizdį, skatinti turizmo veiklą. Programa įgyvendinamos *savarankiškosios savivaldybės funkcijos* – gyventojų bendrosios kultūros ugdymas ir etnokultūros puoselėjimas (dalyvavimas kultūros plėtros projektuose, muziejų, teatrų, kultūros centrų ir kitų kultūros įstaigų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas, likvidavimas ir jų veiklos priežiūra, savivaldybių viešųjų bibliotekų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas ir jų veiklos priežiūra); kūno kultūros ir sporto plėtojimas, gyventojų poilsio organizavimas; sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymas ir šios veiklos skatinimas; nekilnojamųjų kultūros vertybių apsauga.		
Ilgalaikis prioritetas	Rajono ekonominė ir kompleksinė plėtra	**Kodas**	1

(pagal SPP)	Sumanios, socialiai saugios, sveikos, naujovėms imlios, pilietiškos ir patriotiškos visuomenės formavimas	**Kodas**	2
Šia programa įgyvendinamas įstaigos / padalinio strateginis tikslas:	Didinti Savivaldybės valdymo efektyvumą, skatinti gyventojų iniciatyvas, kultūrinį ir sportinį aktyvumą	**Kodas**	2
Programa	Tęstinė		

Programos aprašymas:

Vykdant programą, Biržų rajono savivaldybė numato skatinti kultūrines tradicijas rajone, kaupti ir saugoti krašto etnines, materialines ir dvasines vertybes, tinkamai organizuoti kultūros įstaigų veiklą, kelti kultūros paslaugų kokybę ir prieinamumą, užtikrinti turizmo informacijos sklaidą. Programa taip pat siekiama aktyvinti Biržų rajono bendruomenę, skatinti aktyvų dalyvavimą kultūriniame ir visuomeniname rajono gyvenime. Tuo tikslu numatoma pagal finansines galimybes remti bendruomeninių, jaunimo ir religinių organizacijų veiklą.

Fizinis aktyvumas yra vienas svarbiausių sveikos gyvensenos veiksnių, gerinančių ir stiprinančių žmogaus sveikatą, mažinančių riziką susirgti įvairiomis ligomis. Programa siekiama skatinti gyventojų įsitraukimą į savarankiškas ir organizuotas kūno kultūros ir sporto veiklas, sudaryti sąlygas fiziniam pasirengimui gerinti, vykdyti įvairius rajoninius ir tarprajoninius sporto renginius, sudaryti sąlygas rajono sportininkams ir komandoms dalyvauti apskrities ir respublikinėse varžybose, teikti metodinę ir organizacinę pagalbą rajono seniūnijoms, mokykloms, sporto klubams, spręsti materialinės sporto bazės gerinimo klausimus.

Efekto vertinimo kriterijai:

- Kultūros įstaigų teikiamų paslaugų gavėjų dalis (proc.);
- Organizuotai sportuojančių gyventojų dalis (proc.).

Programos tikslas	Užtikrinti gyventojams kokybiškas ir prieinamas kultūros ir sporto paslaugas, skatinti turizmo plėtrą ir vietos bendruomenės iniciatyvas	**Kodas**	1

Tikslo aprašymas:

Tikslu siekiama efektyviai organizuoti Savivaldybės kultūros ir turizmo įstaigų veiklą, skatinti gyventojų įsitraukimą į savarankiškas ir organizuotas kūno kultūros ir sporto veiklas, remti gyventojų iniciatyvas, nevyriausybinių ir jaunimo organizacijų veiklą. Pasinaudojant ES fondų investicijomis įgyvendinti kultūrinį-turistinį patrauklumą didinančius projektus.

Rezultato vertinimo kriterijai:

- Kultūros renginiuose dalyvavusių gyventojų skaičius (tūkst.);
- Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius (tūkst.).

Tikslui pasiekti numatoma įgyvendinti keturis uždavinius:

1 uždavinys. Teikti kokybiškas ir prieinamas kultūros paslaugas, vykdyti turizmo informacijos ir meno sklaidą

Uždaviniu užtikrinama Biržų kultūros centro veikla, plėtojama kultūrinė veikla rajone, planuojama rengti paskaitas, ekskursijas, seminarus, parodas, kitus kultūros renginius, skatinti ir aktyvinti bendruomenę, remti etninės kultūros, jaunimo bei kultūrinius projektus, kuriais siekiama stiprinti jaunimo kultūrinius meninius gebėjimus. Numatoma vykdyti įvairių informacinių leidinių apie Biržų kraštą leidybą, organizuoti šventes, paminėjimus ir kitus renginius, stiprinti kultūros centro materialinę bazę.

Siekiama sudaryti palankias sąlygas visuomenės saviugdai, švietimui, skatinti bibliotekas ir muziejus teikti informacines paslaugas, suteikti galimybes naudotis įvairiais viešaisiais informacijos šaltiniais bei muziejaus turimais ištekliais. Uždaviniu siekiama sudaryti sąlygas

rajono bibliotekoms kaupti bei saugoti fondus, juos nuolat atnaujinti, suteikti geresnes sąlygas bei galimybes visiems gyventojams įgyti daugiau žinių, tobulinti kvalifikaciją. Numatoma užtikrinti Biržų krašto muziejaus „Sėla“ veiklą, sudaryti sąlygas ekspozicijoms įrengti, eksponatams įsigyti bei restauruoti. Tai leis padidinti prieinamumą prie muziejaus turimų išteklių, padidins galimybes iš arčiau susipažinti su Biržų krašto istorija ir kultūra.

Uždaviniu siekiama išsaugoti ir perduoti ateities kartoms rajono kultūros paveldą, sudaryti sąlygas visuomenei jį pažinti ir juo naudotis. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas nustato savivaldybei priskirtas (ribotai savarankiškas) ir savarankiškas nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos funkcijas, o Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas nustato, kad šias funkcijas atlieka Savivaldybės paveldosaugos padalinys (Savivaldybės administracijoje šias funkcijas atlieka Architektūros ir urbanistikos skyrius).

Taip pat pagal šį uždavinį finansuojama Biržų turizmo informacijos centro veikla. Turizmo informacijos centras renka, kaupia ir turistams bei Biržų miesto ir rajono svečiams nemokamai teikia informaciją apie teikiamas turizmo paslaugas, lankytinas Biržų rajono vietoves ir objektus, taip pat rengia, leidžia ir platina informacinius bei kartografinius leidinius apie turizmo paslaugas, objektus ir vietoves, organizuoja krašto gyventojų pažintinį ir poilsinį turizmą.

Įgyvendinant šį uždavinį, 2018–2020 m. kartu su kitomis Panevėžio apskrities savivaldybėmis įgyvendinamas ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamas projektas „Biržų, Kupiškio, Pasvalio ir Rokiškio rajonų savivaldybes jungiančių turizmo trasų ir maršrutų informacinės infrastruktūros plėtra“ pagal priemonę „Savivaldybes jungiančių turizmo trasų ir turizmo maršrutų informacinės infrastruktūros plėtra“.

2020 m. pratęsiamas tarptautinis projektas „Pažinkime kaimynus Žiemgaloje“, kuriame dalyvauja aštuonios Lietuvos ir Latvijos savivaldybės. Bendradarbiavimo sutarties tikslas yra skatinti turizmo objektų, renginių ir paslaugų plėtrą bendradarbiavimo partnerių teritorijose. Svarbiausi projekto uždaviniai – padrąsinti gyventojus keliauti ir atrasti kaimynų siūlomus turizmo objektus ir paslaugas, skatinti verslo ir turizmo plėtrą, organizuoti bendrą projekto akciją.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Surengtų švenčių, paminėjimų ir kitų renginių skaičius;
- Kultūros centro paslaugų gavėjų skaičius (tūkst.);
- Biržų krašto muziejaus ,,Sėla“ lankytojų skaičius (tūkst.);
- Skaitytojų skaičius bibliotekose (tūkst.);
- Sutvarkytų kultūros paveldo objektų skaičius;
- Turizmo informacijos centre apsilankiusių lankytojų skaičius;
- Įrengtų ženklinimo infrastruktūros objektų skaičius;
- Kūno kultūros ir sporto centro paslaugų gavėjų skaičius;
- Kirdonių universalaus daugiafunkcio centro paslaugų gavėjų skaičius.

2 uždavinys. Skatinti kūno kultūros ir sporto plėtrą, aktyvinti jaunimo organizacijas

Kūno kultūros ir sporto politiką Biržų rajono savivaldybėje formuoja Savivaldybės taryba. Savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyrius dalyvauja formuojant ir įgyvendinant kultūros politiką Savivaldybės teritorijoje, skatina kūrybinę veiklą ir meno įvairovę, rūpinasi etnokultūros ir kito kultūros paveldo išsaugojimu ir puoselėjimu, realizuoja valstybinę kūno kultūros, sporto ir sveikos gyvensenos politiką.

Jaunimo politiką Biržų rajono savivaldybėje formuoja ir įgyvendina vietos lygmeniu Biržų jaunimo reikalų koordinatorius. Jaunimo politikos tikslas skatinti jaunimo veiklos plėtrą, įtraukti jaunus asmenys (nuo 14 iki 29 metų) į bendruomenines veiklas, mažinti jaunimo nedarbo lygį Biržų rajono mastu.

Uždaviniu Biržų rajono savivaldybė siekia skatinti kūno kultūros ir sporto plėtrą bei gyventojų fizinį aktyvumo augimą. Numatoma sudaryti sąlygas neįgaliesiems dalyvauti kūno kultūros ir sporto veikloje, kelti kūno kultūros ir sporto specialistų kvalifikaciją, vykdyti

tradicinių ir skatinti naujų sporto renginių organizavimą. Siekiama sudaryti sąlygas rajono sportininkams ir komandoms dalyvauti Lietuvos kompleksiniuose sporto renginiuose, žaidynėse, čempionatuose, pirmenybėse, taurių ir tarptautinėse varžybose. Numatoma remti sporto klubų veiklą.

Biržų rajono savivaldybė siekia skatinti jaunimo politikos įgyvendinimą bei jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų aktyvią veiklą, didinti ilgalaikių savanorių skaičių bei toliau įgyvendinti atviro darbo su jaunimu principą atviruose jaunimo centruose ir atviruose jaunimo erdvėse.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Organizuotų sporto renginių, varžybų skaičius;
- Paremtų jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų įgyvendintų projektų skaičius;
- Ilgalaikių savanorių skaičius;
- Jaunimo centrų ir atvirų jaunimo erdvių lankytojų skaičius.

3 uždavinys. Aktyvinti nevyriausybinių organizacijų, bendruomenių ir bendrijų veiklą

Uždaviniu įgyvendinama Biržų rajono savivaldybės nevyriausybinių organizacijų veiklos rėmimo programa, kurios paskirtis – plėtoti nevyriausybinių organizacijų, kurios nėra išlaikomos iš Savivaldybės biudžeto, potencialą, įtraukti jas į įvairių iniciatyvų įgyvendinimą bei bendruomenės problemų sprendimą, pagal galimybes finansuoti jų veiklą. Programa siekiama aktyvinti Biržų rajono bendruomenę, skatinti aktyvų dalyvavimą kultūriniame ir visuomeniname rajono gyvenime. Nevyriausybinės organizacijos atstovaudamos gyventojų interesus inicijuoja aktualių problemų sprendimą, prisideda prie gyvenimo kokybės gerinimo. Šių organizacijų dėka išryškėja atskirų piliečių grupių interesai ir poreikiai, kurie orientuoja Savivaldybės politikus ir Savivaldybės administraciją į jų tenkinimą. Atskira priemone numatytas Biržų miesto vietos veiklos grupės rėmimas (Biržų miesto vietos plėtros strategijos 2016–2020 m. įgyvendinimas).

Produkto vertinimo kriterijai:

- Paremtų nevyriausybinių organizacijų skaičius;
- Paremtų religinių bendrijų skaičius;
- Įgyvendintų projektų skaičius.

4 uždavinys. Plėtoti, atnaujinti, kultūros ir turizmo reikmėms pritaikyti infrastruktūrą, skatinti amatų plėtrą

Turizmas – ekonominė veikla, daranti teigiamą poveikį Savivaldybės plėtrai ir ekonominiam bei socialiniam sektoriams. Į Savivaldybę atvykę turistai naudojasi vietinių turizmo rinkos subjektų kuriama pasiūla ir kartu didina prekybos apimtis, kuria darbo vietas, padeda surinkti daugiau mokesčių ir kt. Tačiau siekiant pasinaudoti šiais turizmo, kaip ekonominės veiklos, teikiamais privalumais, būtina investuoti į Biržų rajono viešąją turizmo infrastruktūrą, kurti patrauklų Savivaldybės įvaizdį.

2020 m. bus ieškoma galimybių teikti ES fondų, kitos tarptautinės paramos ar valstybės lėšų finansavimui gauti sporto paskirties inžinerinių statinių Biržuose, J. Basanavičiaus g. 69A, įrengimo projektą. Įgyvendinant šį uždavinį, 2020 m. ketinama parengti buvusios vaistinės Biržų m., J. Bielinio g. 1, tvarkybos ir pritaikymo visuomenės poreikiams techninius dokumentus.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Finansavimui gauti pateiktas projektas;
- Parengtas projektas.

Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas:

Įgyvendinus programos tikslus, uždavinius ir priemones, bus finansuojama Savivaldybės kultūros įstaigų veikla ir paslaugų plėtra, profesionalaus ir mėgėjų meno sklaida. Finansuojant Biržų turizmo informacijos centro veiklą bus užtikrinama turizmo informacijos sklaida ir

turizmo paslaugų plėtra. Programa numatoma skatinti sporto plėtrą rajone, vis daugiau gyventojų įtraukiant į savarankiškas ir organizuotas kūno kultūros ir sporto veiklas. Remiant nevyriausybinių organizacijų projektus ir įgyvendinant jaunimui aktualias programas bus sprendžiamos atskirų socialinių grupių problemos, padedama šioms grupėms lengviau integruoti į visuomenę.

Siekiant didinti rajono kultūrinį-turistinį patrauklumą, numatoma ES fondų finansavimui numatoma teikti turizmo, kultūros paslaugų plėtrą skatinančius projektus.

Galimi programos vykdymo ir finansavimo šaltiniai: Savivaldybės biudžetas, Valstybės biudžetas, ES lėšos, skolintos lėšos ir kitos lėšos.

Veiksmai, numatyti Biržų rajono strateginiame plėtros plane ir susiję su vykdoma programa:

1 PRIORITETAS. RAJONO EKONOMINĖ IR KOMPLEKSINĖ PLĖTRA

1.2. Tikslas. Turizmo ir kultūros paveldo vystymas

1.2.1. Uždavinys. Plėtoti viešąją turizmo infrastruktūrą ir didinti turizmo paslaugų kokybę bei įvairovę

1.2.2. Uždavinys. Kryptingai vystyti kultūros paveldą

2 PRIORITETAS. SUMANIOS, SOCIALIAI SAUGIOS, SVEIKOS, NAUJOVĖMS IMLIOS, PILIETIŠKOS IR PATRIOTIŠKOS VISUOMENĖS FORMAVIMAS

2.1. Tikslas. Išprususios ir kūrybingos visuomenės formavimas

2.1.3. Uždavinys. Aktyviai plėtoti rajono kultūrinę veiklą

2.3. Tikslas. Pilietiškumo ugdymas ir visuomenės saugumo didinimas

2.3.1. Uždavinys. Ugdyti rajono gyventojų bendruomeniškumą, pilietinį aktyvumą, remti ir skatinti jaunimo bei kitų nevyriausybinių organizacijų veiklas

2.4. Tikslas. Efektyvus, į gyventojų poreikius nukreiptas viešasis valdymas ir informacinės visuomenės plėtra

2.4.3. Uždavinys. Kurti Biržų rajono savivaldybės įvaizdį

Susiję įstatymai ir kiti norminiai teisės aktai:

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymas, Lietuvos Respublikos muziejų įstatymas, Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas, Lietuvos Respublikos tautinio paveldo produktų įstatymas, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymas, Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymas, Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymas, Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1715, ir kt.